

۵۲۴۴

۳۷۴/۰۰۷

ک ۸۴۴ الف

کتابخانه آستان قدس

اسم کتاب کتاب سرباز - فارسی

مصنف / مؤلف سروان محمود امینی

خطی / چاپی سنگی نستعلیق تهران

سال چاپ یا تحریر ۱۳۱۶ ع عدد اوراق

جزء کتب ادبیات شماره

شماره عمومی ۱۳۱۶۵ شماره قبض

واقف خریداری آستان قدس تاریخ وقف آذر ۱۳۲۷

طول عرض گنجه

سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی

اداره مخطوطات

نام کتاب کتاب سرباز

مؤلف محمود امینی - لبیب

موضوع خواندنی - کتابهای درسی زبان فارسی

سال چاپ ۱۳۱۶ ش محل چاپ تهران

شماره عمومی ۲۸۶۱۴ کتابخانه / بخش

وقفی/ خریداری آستان قدس تاریخ آذر ۱۳۲۷

طول ۲۰٫۷ عرض ۱۴ شماره صفحه ها ۸۳ صفحه

ملاحظات

صفحهٔ آخر بصورت چاپ سربی است

مصور ☒ درسی ☒ گراوری ☒ افست ☐

سمیعی

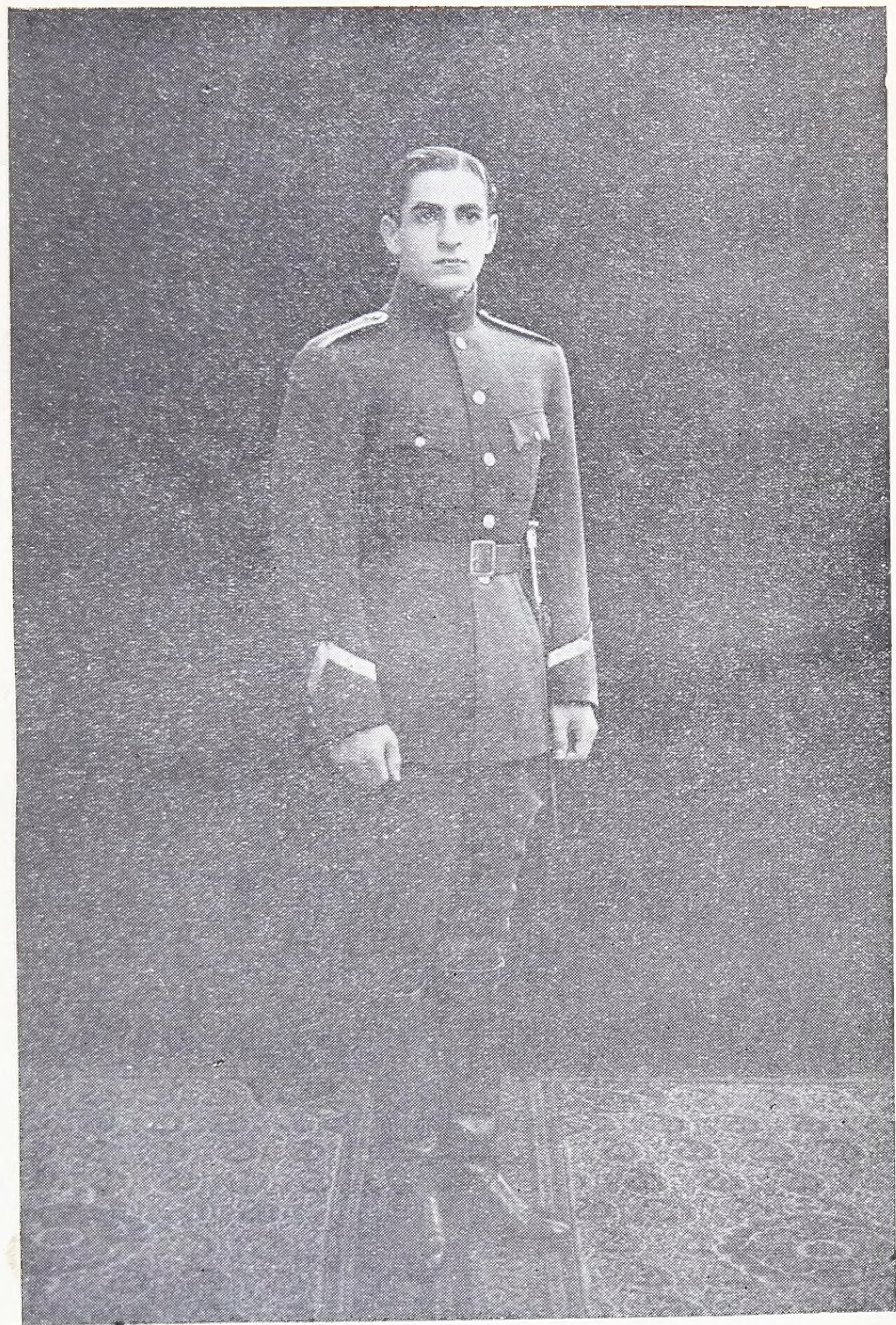
کتاب سرباز

تألیف

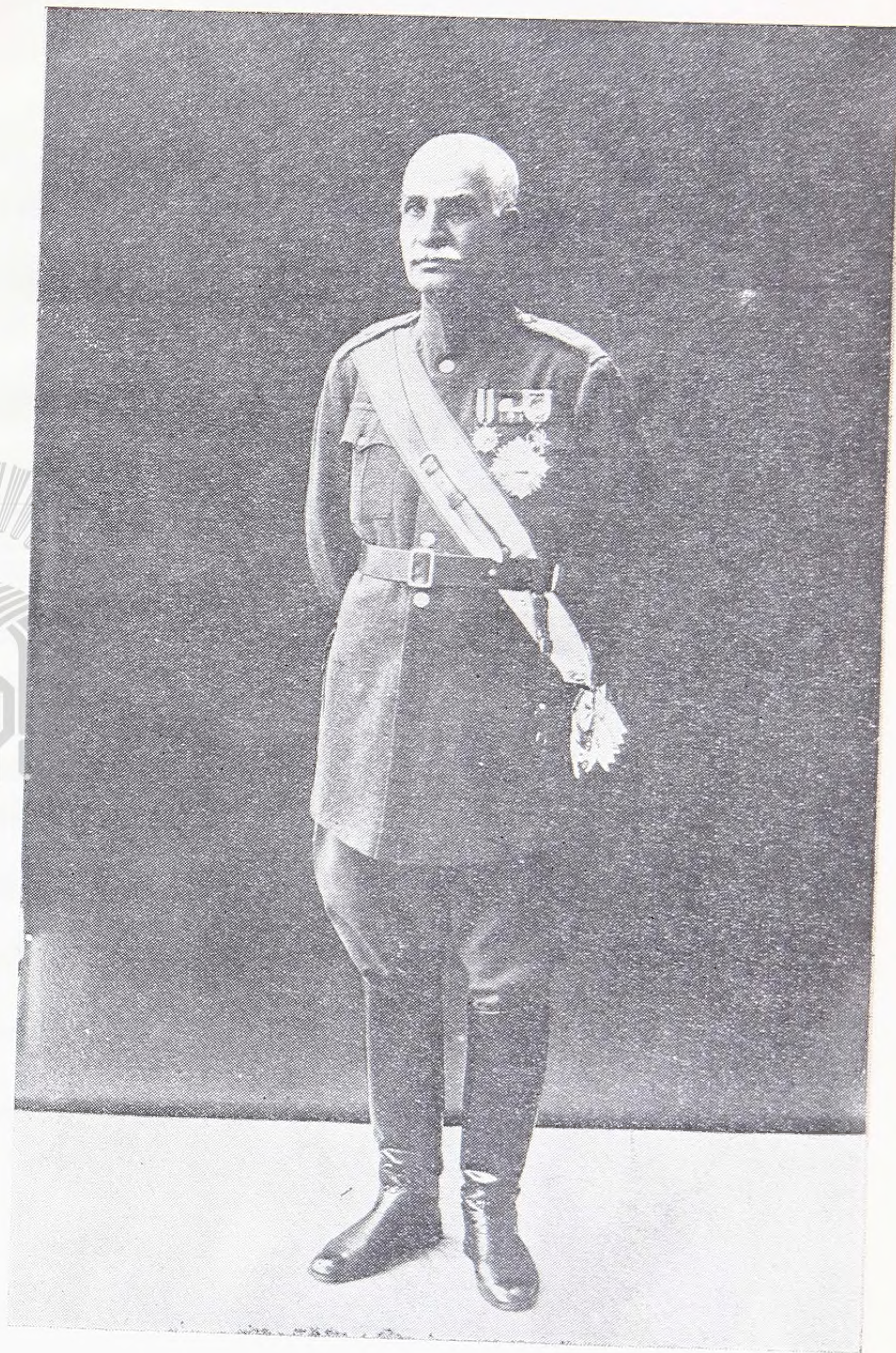
سروان محمود امینی   ستوان یکم لبیب

«چاپ یکم»

بهمن ماه ۱۳۱۶

بفرمان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی

نظام وظیفه باید مردمان کشور را از هر رو و در هر هنر شایسته و کار آمد بار آورد .

از این است که جوانان در دو سال سربازی خواندن و نوشتن زبان مادری را هم فرامیگیرند و نظام وظیفه عمومی از اینروی کار تعلیمات عمومی را هم انجام میدهد .

سرباز خواندن را باید از روی کتاب بیاموزد .

خواندن آموزی هنگامی بآسانی پیش میرود که کتاب خوب و سودمند باشد .

کتاب خوب و سودمند آنستکه بفراخور سال و حال دانش آموز نوشته شده باشد و چیزهائی باو بیاموزد که بکار و پیشه او بستگی داشته و سر و کار او با آنها بیشتر است .

کتاب سرباز برای سرباز نوشته شده

و آنچه یاد میدهد اینست

۱ الفباء و چگونگی ترکیب حروف ۲۶ درس

۲ موضوعهای گوناگون نظامی ۳۵ درس

۳ حساب : عددنویسی - جمع و تفریق ۲۱ درس

روشن است که سربازان با اینکتاب خواندن و نوشتن را که نخستین پایه دانش آموزی است فرامیگیرند و بر افسران است که در سخن با اینها آنها را از فواید دانائی آگاه سازند و پند و اندرز دهند که پس از دو سال سربازی دست از تحصیل برندارند و سالهای دانش آموزی را هم در آموزشگاههای اکابر بپایان رسانند .

وزیر معارف
علی اصغر حکمت

معاون وزارت جنگ
سرتیپ احمد نخجوان

درس اول

ـَ

ـُ

ـِ

آ او ای

درس دوم

بپتث

ب پ ت ث

بـ پـ تـ ثـ ـبـ ـپـ ـتـ ـثـ ـب ـپ ـت ـث

بَ بِ بُ با بو بی

پَ پِ پُ پا پو پی

تَ تِ تُ تا تو تی

ثَ ثِ ثُ ثا ثو ثی

بابا پا پاپا بی‌بی توپی

درس سوم

ج چ ح خ

جـ چـ حـ خـ

جَ جِ جُ جا جو جی

چَ چِ چُ چا چو چی

حَ حِ حُ حا حو حی

خَ خِ خُ خا خو خی

خوبی چوبی چاپی چاچی

درس چهارم

د ذ ر ز ژ

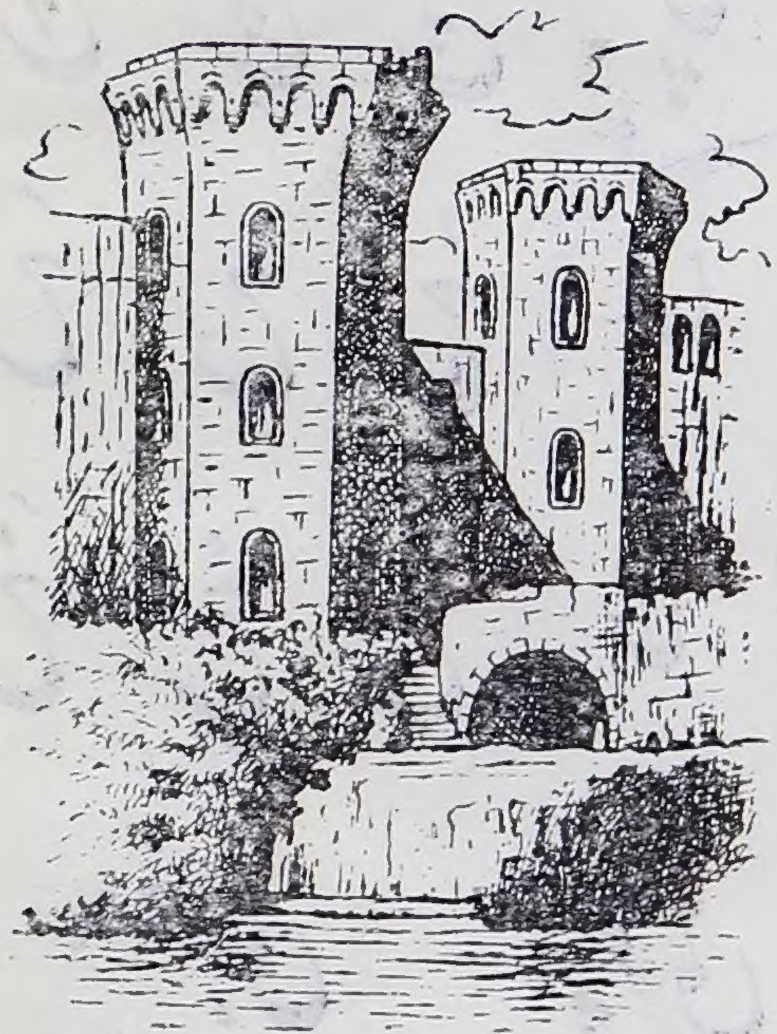
دَ دِ دُ دا دو دی

ذَ ذِ ذُ ذا ذو ذی

رَ رِ رُ را رو ری

زَ زِ زُ زا زو زی

ژَ ژِ ژُ ژا ژو ژی

بارو دارو دارا زاری دوری

درس پنجم

و

بادْ پَرتاب خوب بَد باروت تاج

باروتِ بی دود

باروتِ بادود

اُردو

چادُر

درس ششم

س ش

سـ شـ

سـ شـ سـا شا

سَ سِ سُ سا سو سی

شَ شِ شُ شا شو شی

سرباز سردار شب شاد پارس

سرباز ارتش را دوست دارد شاد باد

درس هفتم

ص ض

صـ ضـ

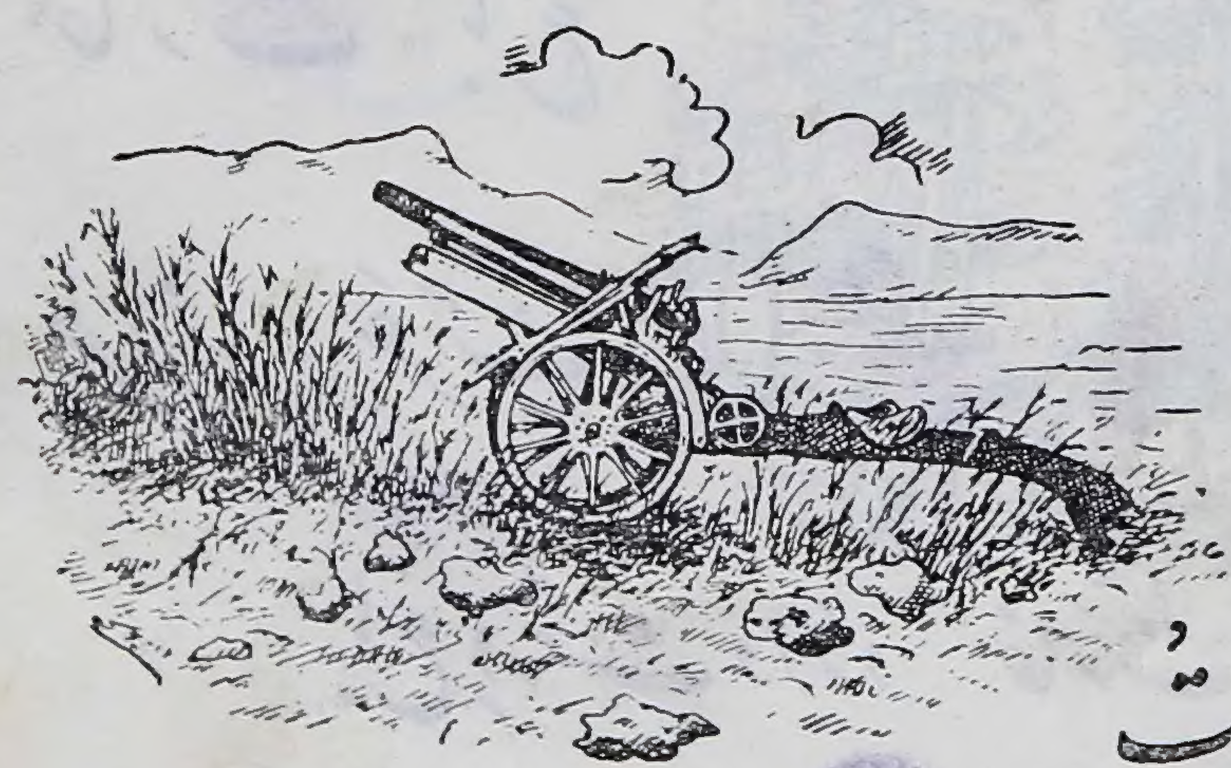
صَ صِ صُ صا صو صی

ضَ ضِ ضُ ضا ضو ضی

صِدا صورَت رِضا ضَرَر

بی صدا باش

راضی باش

توپ پُرصِدا است

درس هشتم

ط ظ ع غ

ـغـ ـعـ

طَ طِ طُ طا طو طی

ظَ ظِ ظُ ظا ظو ظی

عَ عِ عُ عا عو عی

غَ غِ غُ غا غو غی

غارت باغ

طراز عَرَب

باغ دِرَخت دارَد غارَتْ بَد است

درس نهم

ف ق

فـ قـ

فَ فِ فُ فا فو فی

قَ قِ قُ قا قو قی

فَردا بَرف دِفاع فَرق بَرق قاطِر

سربازِ خوب با سربازِ بد فرق دارد

ابر برق زد قاطِر شرور است

درس دهم

ک گ

کـ ـکا گـ ـگو

کَ کِ کُ کا کو کی

گَ گِ گُ گا گو گی

کار سرکار سرگُرد گاز

سرباز خوب کار کرد

سربازِ بد از زیرِ کار فرار کرد   کارِ بزرگ اَجرِ بزرگ دارد

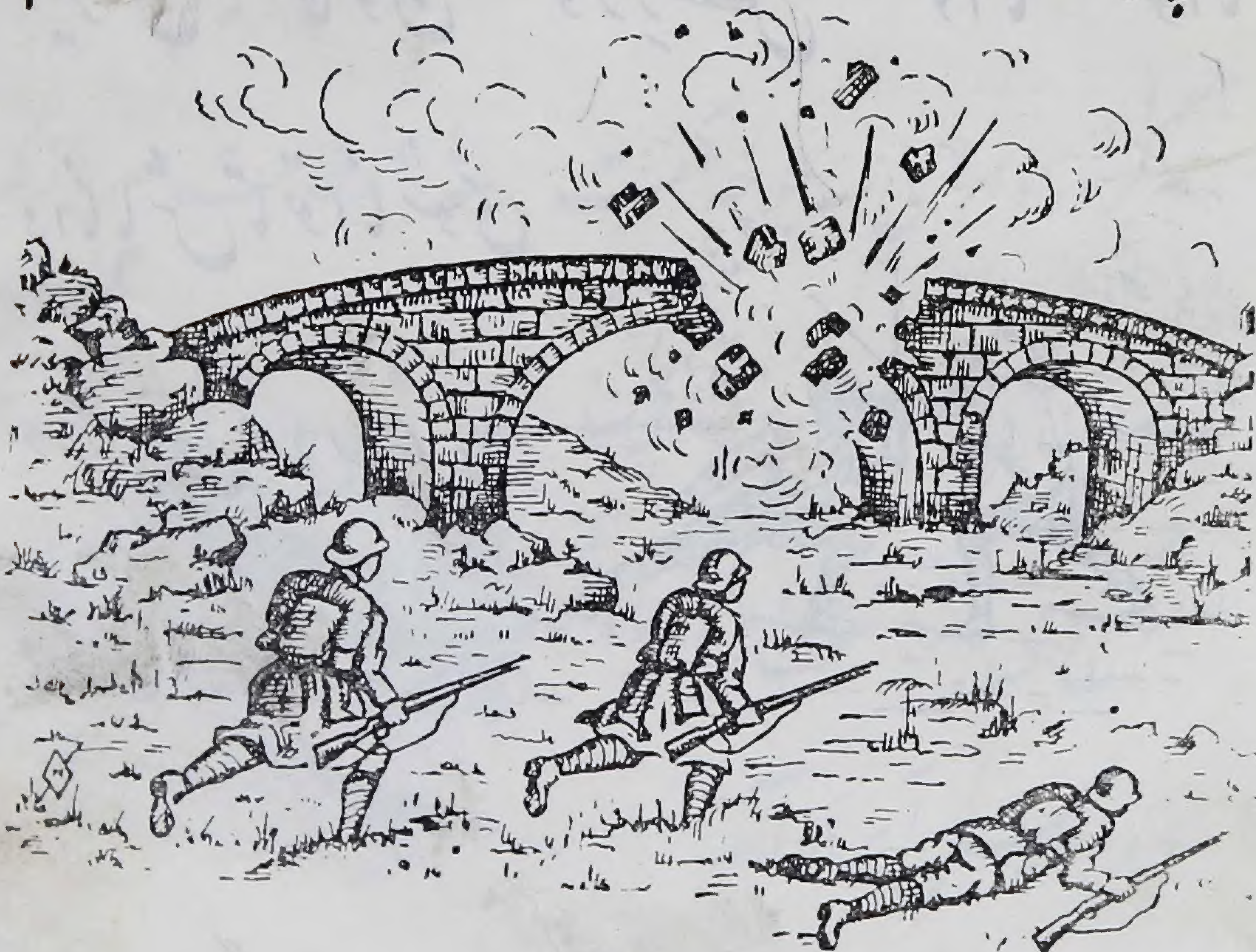
درس یازدهم

ل م

لـ ـلـ مـ ـمـ

دل پول پُل بابل مال مور لجام

پُل خراب شد   ما کار را دوست داریم

درس دوازدهم

ن و

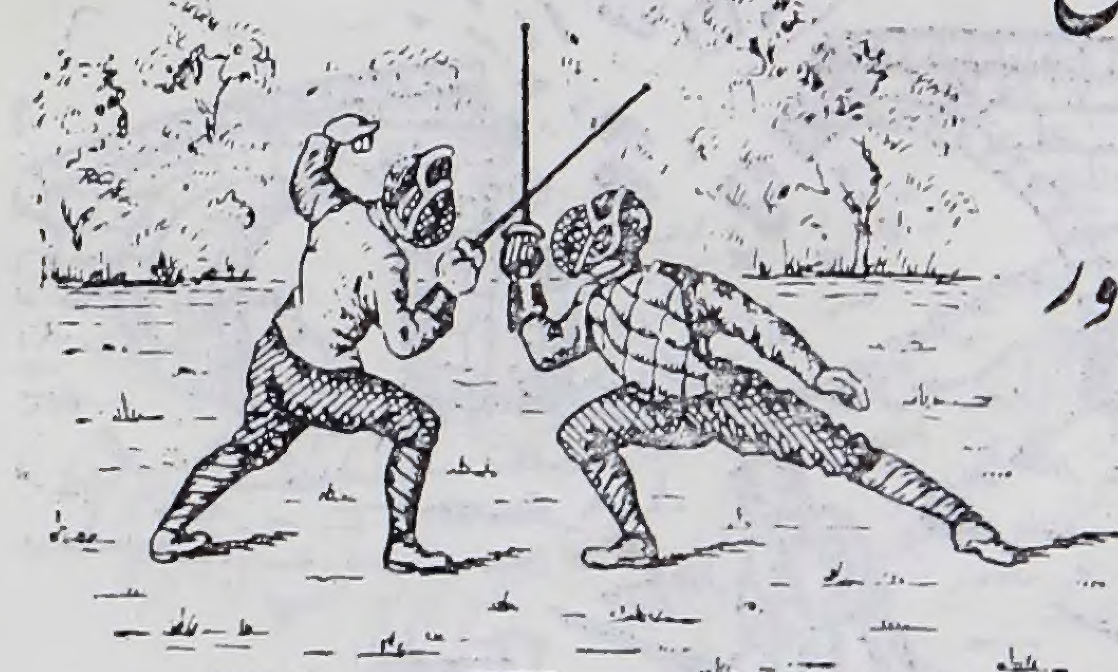
ز ژ

نَ نِ نُ نا نو نی

وَ وِ وُ وا وو وی

ایران قانون وَرزِش دانا توانا

دانا باش تا توانا شوی

ورزش مَرد را پُرزور

و قوی می سازد

درس سیزدهم

ه ی

ه ھ ـهـ ـه

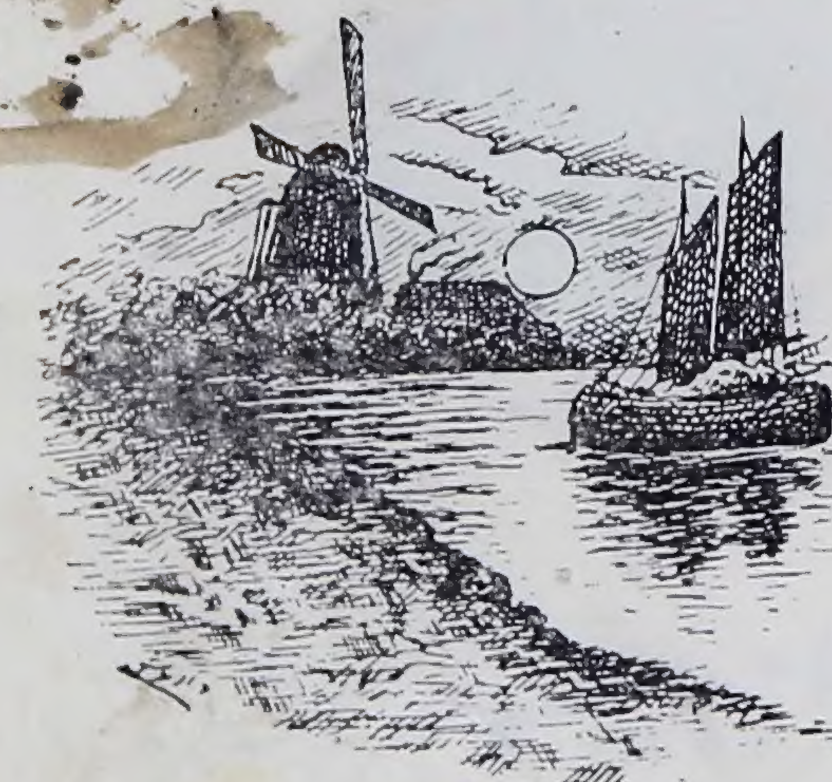
یـ ـیـ

هَ هِ هُ ها هو هی

یَ یِ یُ یا یو یی

راه ماه گروه جوجه یک

هر گُروه دارایِ سه جوجه است ماه از خدمتِ سربازیِ

گردانِ ما می گذرد راهِ قزوین

از کَرَج می گُذرد سال دوازده ماه دارد

ماه از پسِ ابر درآمد

درس چهاردهم

حرفهای آخر

ـا ـب ـپ ـت ـث ـج ـچ ـح ـخ ـد ـذ

ـر ـز ـژ ـس ـش ـص ـض ـط ـظ ـع ـغ

ـف ـق ـک ـگ ـل ـم

ـن ـو ـه ـی

درس پانزدهم

حرفهای وسط

ـبـ ـپـ ـتـ ـصـ ـنـ ـیـ

ـجـ ـچـ ـتـ ـشـ ـنـ ـیـ

تیپ هنگ سیم بیل صبح فرمانده

تیپ بزرگتر از هنگ است

عبور از سیم خاردار زیر آتش

دشوار است

بیل دوست و رفیق سرباز است

فرماندهٔ هنگ یا سرهنگ است سرباز باید صبح خیز باشد

درس شانزدهم

حرفهای وسط

شجا سحر شجر سو شس

شجاع سحر صحرا نارنجک پُست کِشور

سرباز باید دلیر و شجاع باشد

کشورِ ایران دارایِ ارتشِ نیرومندی است

نارنجکِ دستی را با دست

پرتاب می کنند

زمین دو عارضه برایِ استتار

مُناسبتر از زمینِ صاف است

درس هفدهم

حرفهای وسط

ـصـ ـضـ ـطـ ـظـ ـعـ ـغـ ـفـ ـقـ

هفته هفت روز است

حفاظ ما را از دید خصم محفوظ میدارد

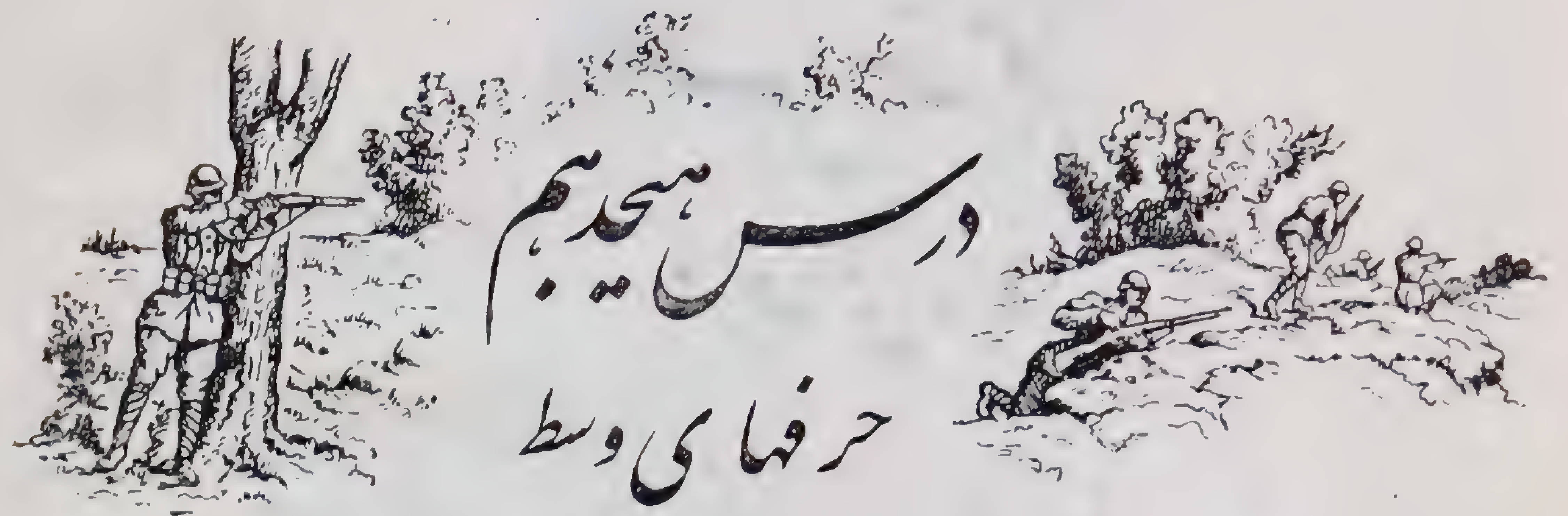
شغل سربازی شریفترین شغل ها است

قند را از چغندر می سازند

سال سیصد و شصت و شش روز است

گفتار با کار فرق دارد

۲۸۶۱۴

درس هیجدهم

حرفهای وسط

کـ گـ کـ گـ لـ مـ ـنـ ـهـ ـهـ

تفنگ سلاحِ انفرادی است

با تفنگ تک تک تیراندازی می کنند

با مسلسل سبک و مسلسل سنگین

میتوان تک تک یا پیاپی

تیراندازی نمود

درس نوزدهم

ـــّـ «تشدید» ~ «مد»

خطّ سدّ تعرّض جادّه آفتاب آتش

سدّ آتش مسلسل های سنگین قابل عبور نیست

نارنجکِ تعرّضی سبکتر از نارنجکِ تدافعی است

درس بیستم

ئ = ع

مسئول مؤاخذه تأثیر رئیس مرئوس

هر سرباز یا درجه داری که مطابق حکم یا دستور مسئولِ
اداره کردن واحدی بشود او را رئیس و سایرین را
مرئوس نامند

مرئوسین باید احکام و دستورهای رؤسای خود را
کورکورانه اجراء نمایند

درس بیست و یکم

ئ ئـ «همزه»

ارّابه جنگی سلاح تعرّضی پیاده است

ارّابه های جنگی بر سه نوعند : ارّابه های سبک
ارّابه های متوسّط . ارابه های سنگین

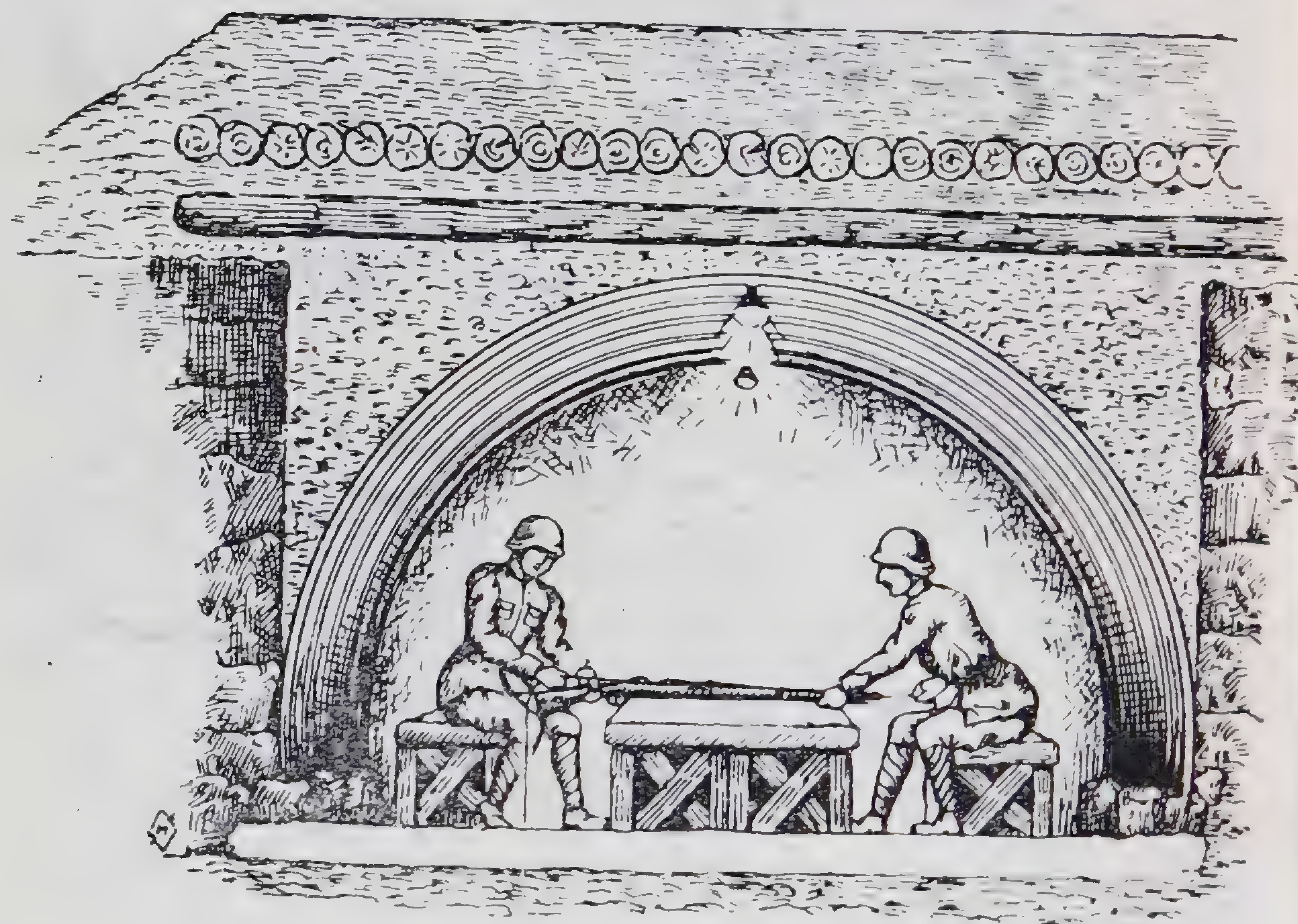
گلوله های معمولی تفنگ و مسلسل و همچنین قطعات گلوله توپ
بزره ارّابه ها کارگر نیست

لیکن گلوله های ثاقب و گلوله های توپ میتوانند زره ارّابه ها را سوراخ
کنند

درس بیست و دوم

او

همیشه باید اسلحه را خوب پاک کرده و روغن زد
تا از زنگ خوردگی قطعات آنها جلوگیری شود

درس بیست و سوم

ای

دی کی خیلی پی پیک

فرستادهٔ دشمن را که مأمور آوردن پیامی
باشد پیک نامند

درس بیست و چهارم

ی

اعلی مرتضی عیسی

اعلیحضرت همایون شاهنشاهی در شب سوم اسفند ماه هزار و دویست و نود و نه زمام کارهای کشور ایران را بدست با کفایت خود گرفته و آنرا بشاهراه ترقی کشانیدند

اسحق[1] اسمعیل مُلک[2] مَلِک مَلَک

---

۱ معلم بسر بازمیفهماند که حرف الف دربعضی کلمات نوشته نشده ولی خوانده میشود

۲ معلم بسر بازمیفهماند که در کلمهٔ واحدی با تغییر اعراب آن معنی عوض میشود

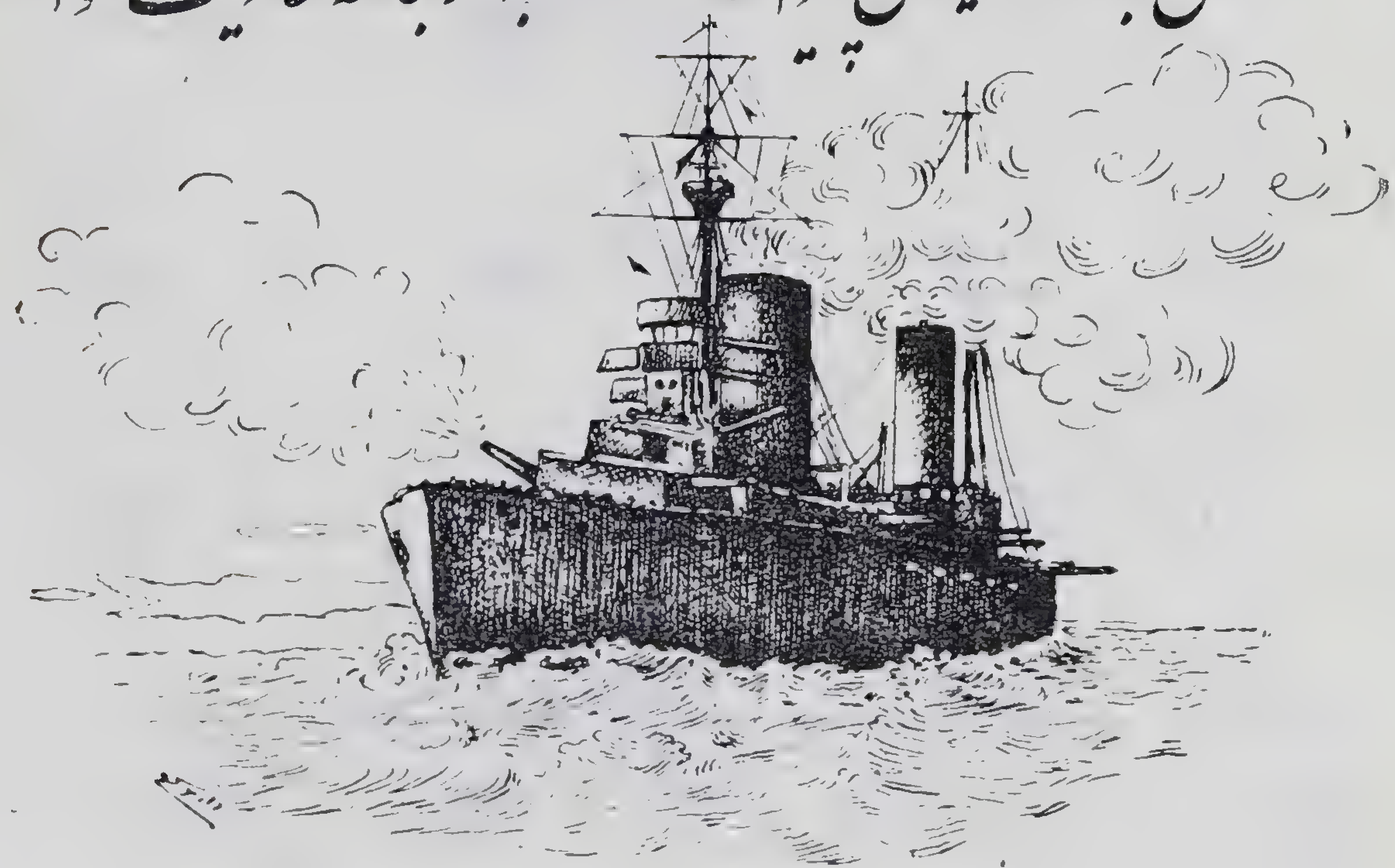
درس بیست و پنجم

خواندن خواب خوش خویش

خواستن

خواستن توانستن است

کهن جامهٔ خویش پیراستن   به از جامهٔ عاریت خواستن

درس بیست و ششم

آ — و

ت — ة

صلوة مشکوة زکوة حیوة

سه صدای دیگر

ً — گ

مثلاً فوراً غفلةً موقّتةً عجالتةً اتّفاقاً

احکام رؤسا را باید فوراً و بدون درنگ اجراء نمود

آموزگار بدانش آموزان بفهماند که ما تنها تنوین فتح را بکار میبریم و تنوین ضم فقط در مورد سلامٌ علیکم استعمال میشود و تنوین کسر برای ما اصلاً مورد استعمال ندارد

درس بیست و هفتم

هفته

هفته هفت روز دارد

شنبه

یک شنبه

دوشنبه

سه شنبه

چهارشنبه

پنج شنبه

جمعه

درس بیست و هشتم

ماهها

سال دوازده ماه دارد

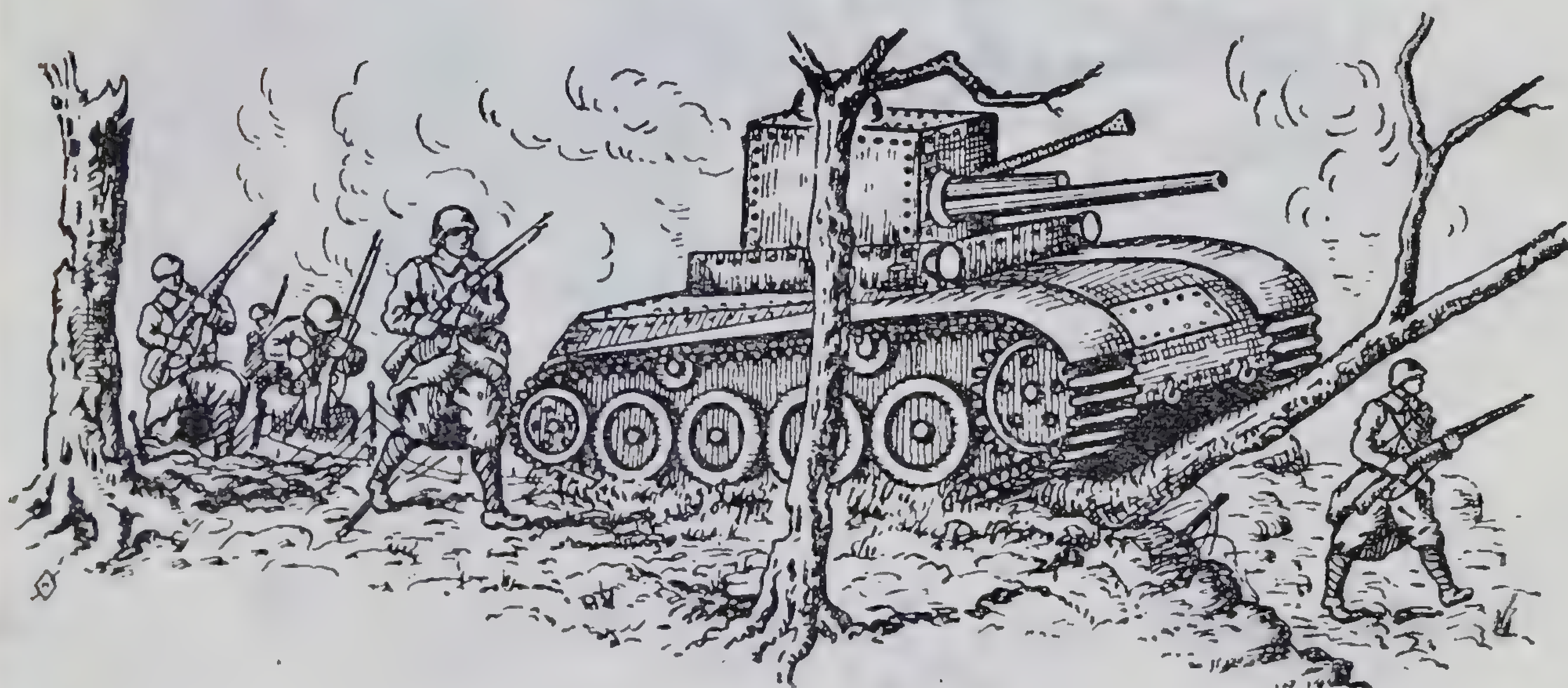
فروردین	اُردیبهشت	خُرداد	« بهار »
تیر	اَمُرداد	شهریور	« تابستان »
مهر	آبان	آذر	« پائیز »
دی	بهمن	اسفند	« زمستان »

درس بیست و نهم

ارّابهٔ جنگی سلاح تعرضی پیاده است

گلولهٔ معمولی اسلحهٔ کالیبُر کوچک بزرهِ ارّابه ها کارگر نیست

خطّ سیر گلولهٔ توپ ضدِّ ارّابه کشیده است

درس سی ام

بیل

بیل همسفر و دوست سرباز است سرباز برای کندن سنگر آنرا بکار میبرد

هر سرباز پیاده دارای یک بیل یا یک کلنگ میباشد

درس سی و یکم

پرچم

پرچم ایران دارای سه رنگ است سبز سفید سرخ

سرباز در شروع خدمت بکتاب آسمانی شاه و پرچم سوگند میخورد که نسبت بمیهن و تاج و تخت وفادار باشد.

ما این سوگند را هیچوقت فراموش نخواهیم کرد

درس سی و دوم

تفنگ

تفنگ سلاح انفرادی است .
تفنگ از فلزّ و چوب ساخته شده
و در میدان نبرد نزدیکترین و
با وفاترین دوست سرباز است
پس باید آن را خوب نگهداری
نمود

درس سی و سوم

ثابت قدمی

« پایداری وایستادگی »

سرباز باید ثابت قدم باشد   با پایداری وایستادگی
میتوان بر همهٔ مانع ها پیروزی یافت و آنها را از میان
برداشت   پدر تاجدار ما برای مردم نمونهٔ ثبات
قدم میباشند

درس سی و چهارم

جان پناه

هرچیزی که ما را از تیرِ تفنگ و مسلسل حفظ کند آنرا جان پناه گوییم

دیوار درخت خاک وغیره ممکن است برای سرباز جان پناه بشود جان پناه خاکی باید اقلاً یک متر ضخامت داشته باشد

درس سی و پنجم

چادر

در اردوگاه ما زیرِ چادر زندگی میکنیم هر جوخه دارای یک چادر است

برای آنکه هواپیماهای دشمن نتوانند اردوگاه را کشف کند بهترین است که چادرها را زیرِ درختان و بشکلِ غیرِمنظمی برپا نمایند

درس سی و ششم

حفاظ

حفاظ ما را از دید دشمن محفوظ میدارد ولی از تیر او حفظ نمیکند درخت بوته پشته گندم وغیره ممکن است برای سرباز حفاظ باشد

درس سی و هفتم

خیز

در زیر آتش دشمن برای تغییر محل از راههای مخفی استفاده می کنیم درصورتی که زمین باز باشد پیشروی با خیز خواهد بود

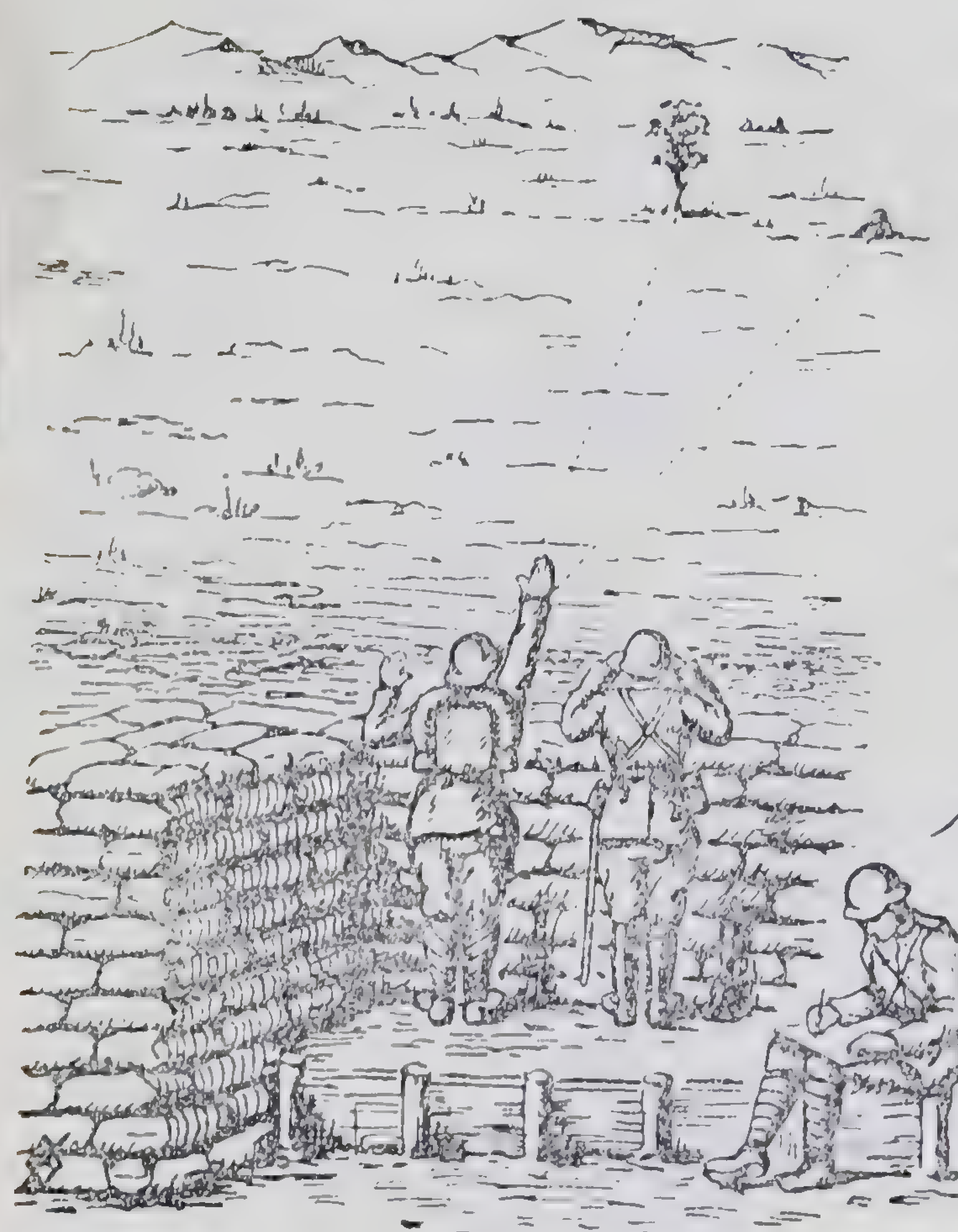
زیر آتش دشمن خیز باید با کمال سرعت اجرا شود

درس سی و هشتم

دیده بان

دیده بان باید خود را از نظرِ دشمن محفوظ بدارد برای این کار

باید استتار کند

دیده بان هر چیز که

از دشمن در منطقهٔ خود

می بیند باید فوراً با افسر

یا گروهبانِ خود

گزارش کند

درس سی و نهم

ذخیره

ذخیره یکی از دوره های خدمت نظامی است

مدّتِ خدمتِ نظامی بیست و پنج سال است بشرح پایین

۱	دورهٔ تحت السّلاح	۲ سال
۲	دورهٔ احتیاط	۴ سال
۳	دورهٔ ذخیره مقدّم	۶ سال
۴	دورهٔ ذخیره تالی	۷ سال
۵	دورهٔ پاسبانی	۶ سال

درس چهلم

رنگها

سیاه	علامت	ستاد
نارنجی	"	پیاده
سرخ	"	سوار
سرمه	"	توپخانه
آبی	"	مهندس
قهوه	"	هواپیمائی
خاکستری	"	امور مالی
ارغوانی	"	بهداری و دامپزشکی
سبز	"	بارکشی تندرو
سفید	"	نظام وظیفه

درس چهل و یکم

زمین

زمین در نبرد دخالت زیادی دارد ما باید زمین را کاملاً شناخته و محسنات و معایب هر یک از عوارض آن را از لحاظ دیده بانی تیراندازی و پیشروی بدانیم

درس چهل و دوم

سرباز

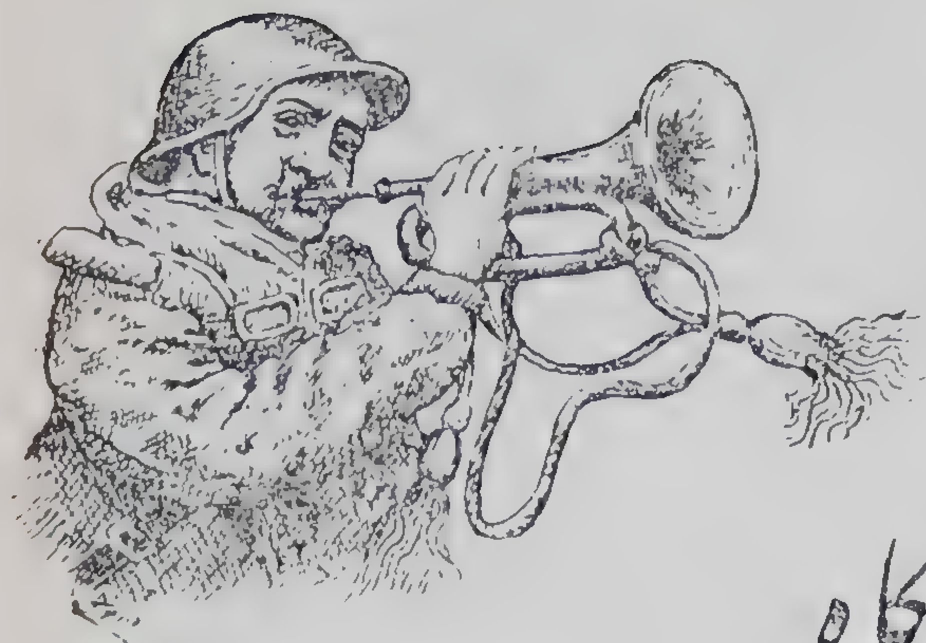
سرباز نمونه احساسات خداپرستی شاه پرستی ومیهن دوستی است

سرباز برای نگهبانی
تاج وتخت و
نگاهداری استقلال
وعظمت کشور خود
از نثار جان دریغ ندارد

سرباز ایرانی مجسمه شهامت وفداکاری است

درس چهل و سوم

شامگاه

پس از خاتمه کارهای عصر واحدها برای شامگاه حاضر میشوند

شامگاه برای اینست که احساسات شاه پرستی ومیهن دوستی
سرباز بجوش آمده واز
شهدای راه میهن یادآوری
نماید .

درپایان شامگاه سربازان
بسلامتی پدر تاجدار خود هورا میکشند .

درس چهل و چهارم

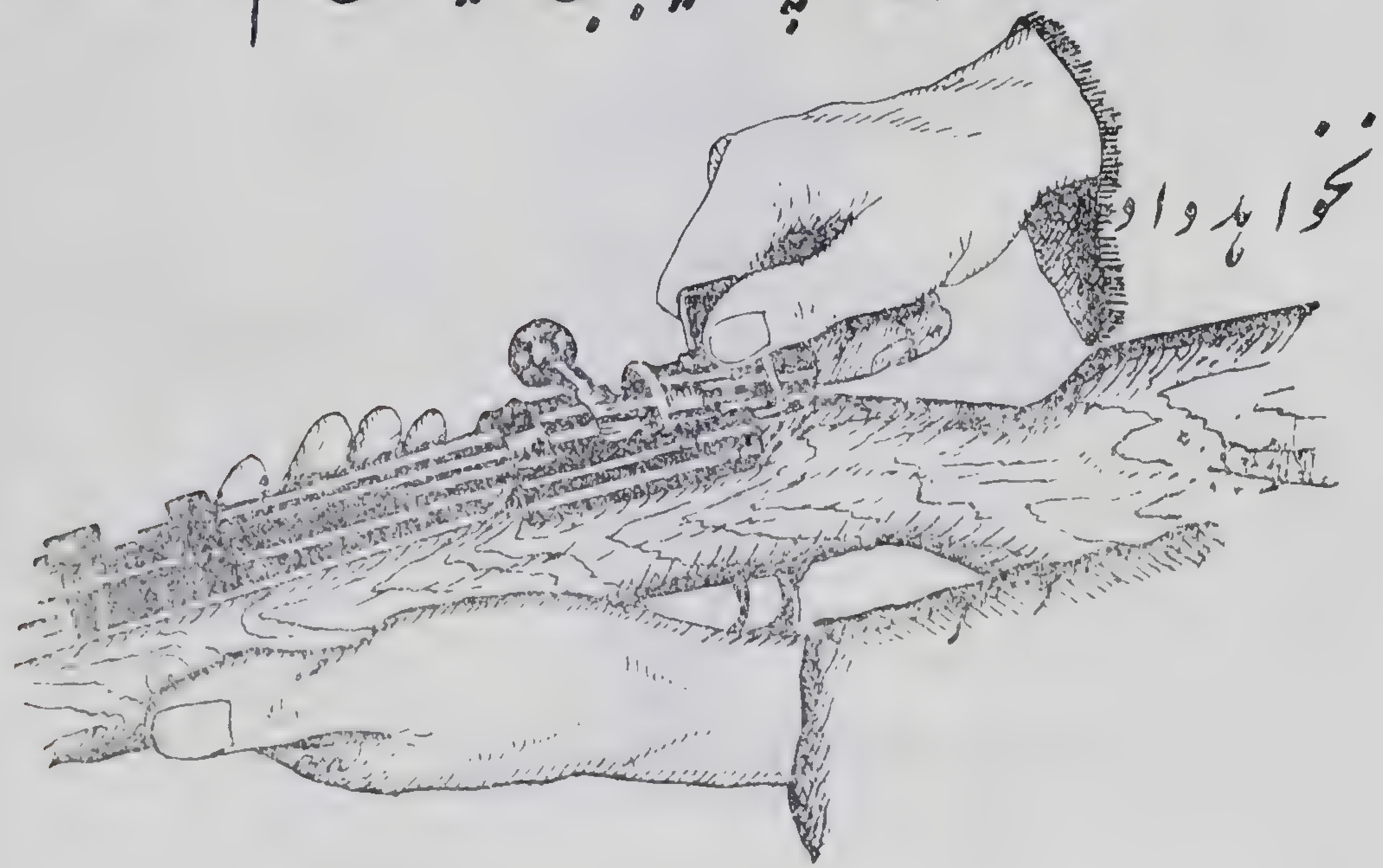
صحرا

ما تعلیمات مربوطِ بجنگ را عملاً در صحرا یاد میگیریم منظرهٔ صحرا یک جور نیست قسمتی از آن کاملاً باز است قسمتی دیگر ذو عارضه قسمتی زمین شخمی قسمتی چمن زار ما برای عملیات جنگی از هر کدام اینها بشکل مخصوصی استفاده میکنیم

درس چهل و پنجم

ضامن

یکی از قطعات کلنگدن تفنگ ضامن است که آنرا برگهٔ ضامن هم گویند وقتی که تفنگ پُر و مسلح باشد و نخواهیم تیراندازی کنیم با چرخانیدن برگهٔ ضامن براست آنرا بضامن میکنیم در اینصورت خطری اگرچه در نتیجه بی احتیاطی هم باشد روی نخواهد داد

درس چهل و ششم

طبل

طبل را با چوب مینوازند در موقع زدن طبل سلام باید بحال خبردار و احترام ایستاد

طبل جمع در موقع تقسیم پاسدار بامر سرکشیک پاسداران زده میشود

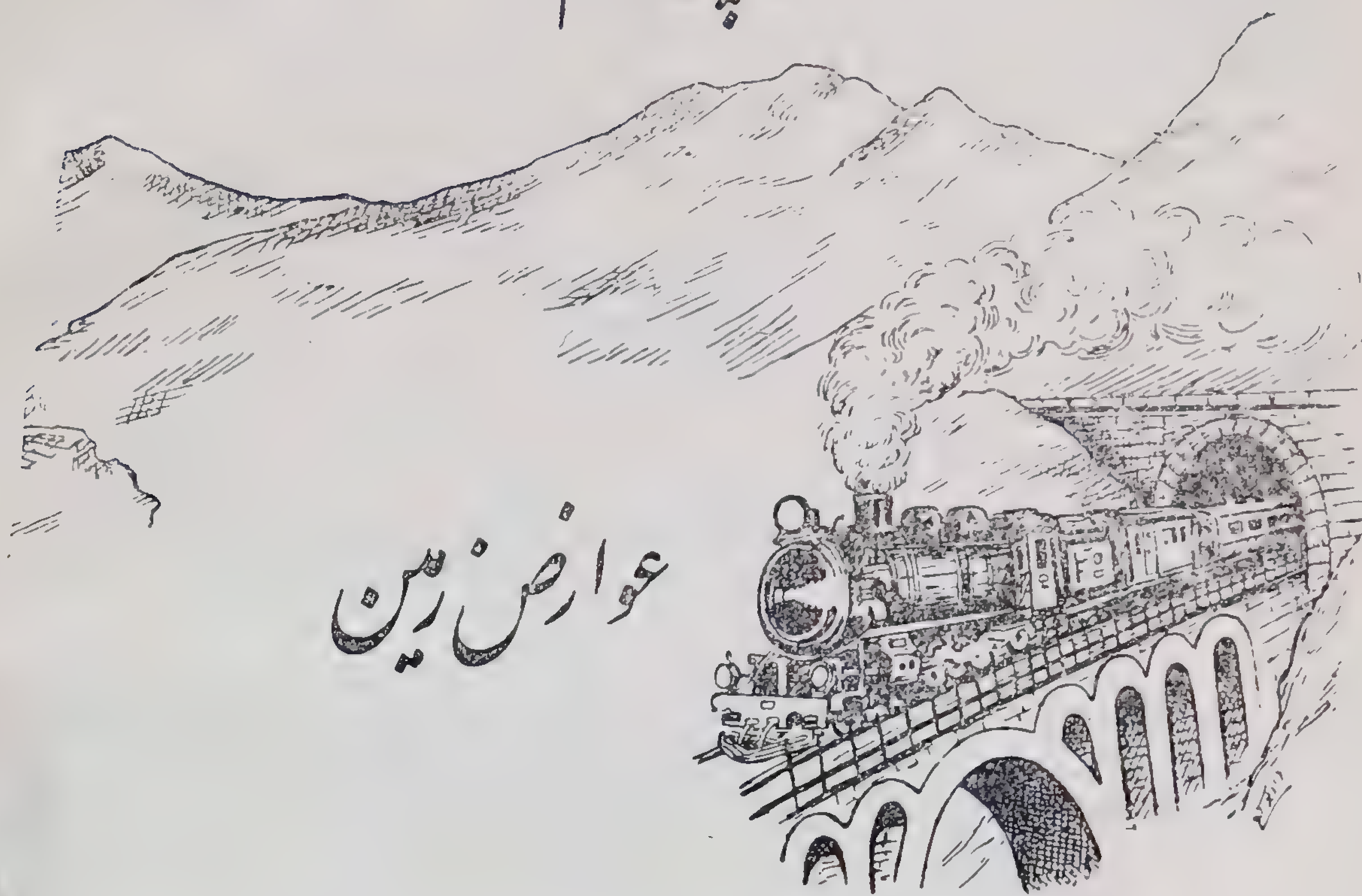
درس چهل و هفتم

ظرف

ظرف غذا باید همیشه پاک و تمیز باشد ظرف مسی را قلع اندود می کنند برای آنکه زنگ نزند

ظروف آشپزخانه هنگ ما مسی است و هر چند وقت آنها را قلع اندود میکنند

درس چهل و هشتم

عوارض زمین

عوارض زمین بر دو قسم است عوارض طبیعی عوارض مصنوعی

عوارض طبیعی آنهائی را گویند که بخودی خود وجود داشته و بدست

انسان ساخته نشده اند مانند کوه دریا رود جنگل و غیره

عوارض مصنوعی عوارضی است که بدست بشر ساخته شده

مانند جاده پل خط آهن عمارت و غیره

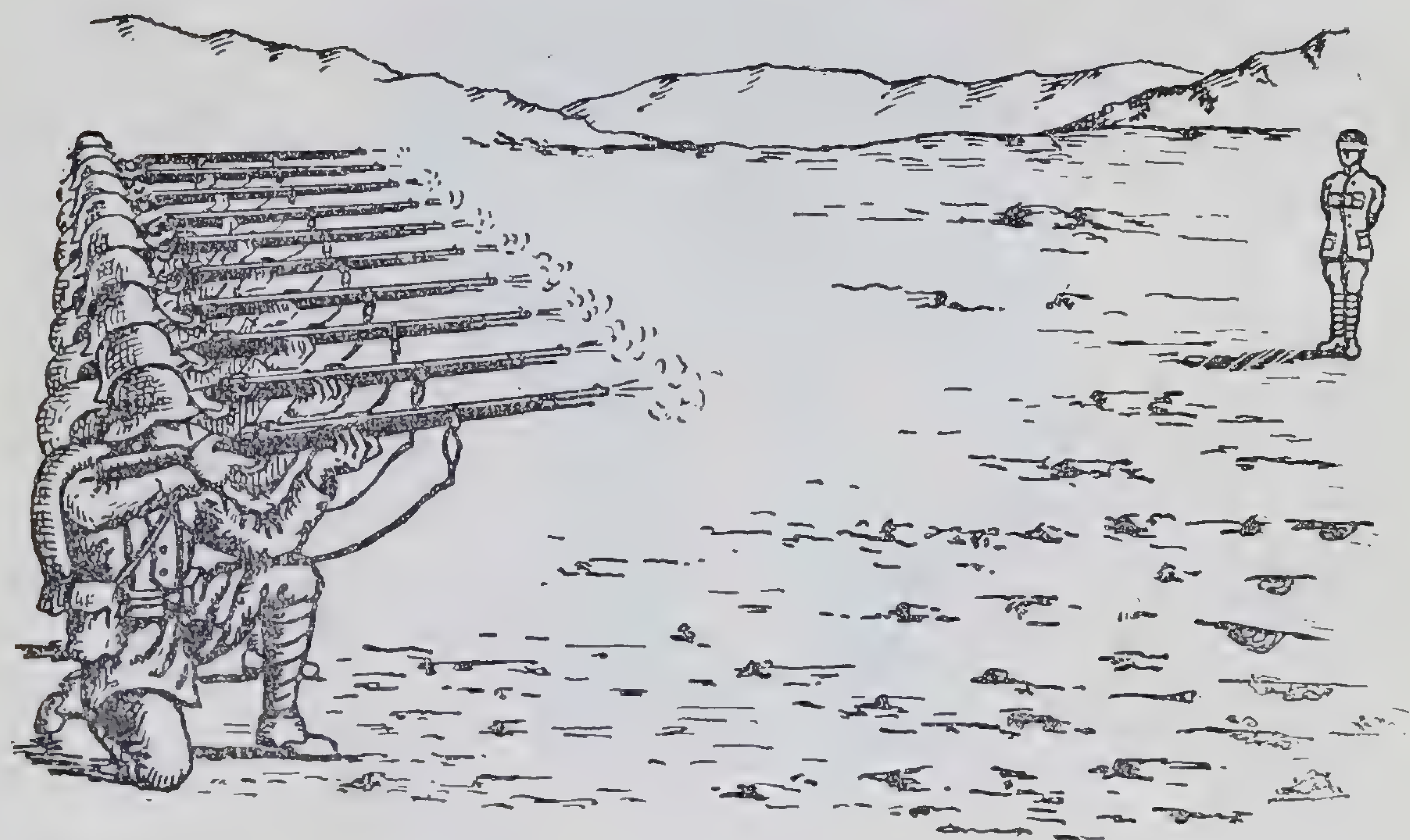
درس چهل و نهم

غارت و تخریب

اگر چند نفر سرباز یا درجه دار همدست شده بزور

آذوقه یا دارائی مردم را غارت و یا تخریب نمایند

بموجب قانون محاکمات نظامی محکوم باعدام میشوند

درس پنجاهم

فراری

هر سربازی که بیش از شش روز غیبت کند او را فراری گویند
فراری را مجازات میکنند. مجازات سربازی که در زمانِ
صُلح فرار کرده حبس و تمدید خدمت است.

سربازی که در میدانِ
جنگ فرار کند تیرباران
میشود

درس پنجاه و یکم

قاطر

قاطر حیوانِ باهوش و قوی است در ارتش از قاطر
برای بردنِ توپ و مسلسلِ سنگین و بُنه استفاده میکنند
قاطر در عملیّاتِ کوهستانی مناسبتر از اسب است

درس پنجاه و دوم

کشور ایران

کشور ایران در خاورزمین واقع است بنابراین ما را خاورزمینی گویند همسایگان کشور ما عبارتند از روسها در شمال افغانها در مشرق ترکها و عراقیها در مغرب و انگلیسها در جنوب

درس پنجاه و سوم

گروه

گروه دارای سه جوخه است دو جوخه تیرانداز و یک جوخهٔ آتش درجهٔ گروهبانِ گروه گروهبان سوم است هر دسته دارای دو گروه است و هر گروهان دارای سه دسته پس هر گروهان دارای شش گروه میباشد

درس پنجاه و چهارم

لباس

لباس سرباز باید همیشه پاک و تمیز باشد هیچوقت نباید لباسِ کثیف را با لباس تمیز یکجا نگهداشت همینکه لباس سرباز کثیف شد باید فوراً آنرا در محلّی که برای شستشوی لباس تعیین کرده اند بشوید

درس پنجاه و پنجم

مسلسل سبک و مسلسل سنگین

مسلسل سبک سلاح خود کار گروه است مسلسلِ سبک میتواند تک تک یا پیاپی تیراندازی کند در گروه مسلسلِ سبک برای کمک بدو جوخه تیرانداز آتش میکند مسلسلِ سنگین سنگین تر از مسلسلِ سبک است چون مسلسلِ سنگین کاملاً رویِ سه پایه خود ثابت و محکم است تیرهایِ آن از تیر هایِ مسلسلِ سبک دقیق تر است

درس پنجاه و ششم

نارنجک

نارنجک بر دو قسم است تعرّضی تدافعی

نارنجک تعرّضی سبکتر از نارنجکِ تدافعی است نارنجک را
برای زدنِ دشمن یا خراب کردن اسلحه که در زاویهٔ برج
قرار دارد بکار میبرند نارنجک را با تفنگ هم پرتاب
میکنند برای اینکار سرِ تفنگ قیفهای مخصوصی میگذارند

درس پنجاه و هفتم

ورزش

ورزش انسانرا قوی و سالم میکند شخص ورزیده کمتر خسته میشود
ایرانیان قدیم ورزش را خیلی دوست داشتند

شعار ورزشکاران ایران

این شعر است که فردوسی
شاعرِ بزرگِ ایران
گفته

زنیرو بود مرد را راستی ز سستی کژی آید و کاستی

درس پنجاه و هشتم

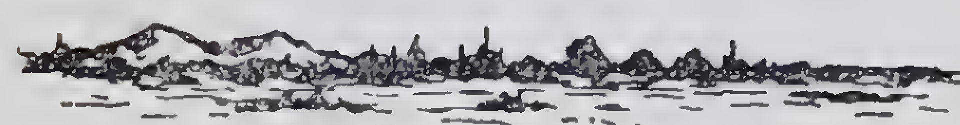
هواپیما

هواپیمائی یکی از رسته های ارتش است هواپیما چیزهائی را که روی زمین است میتواند ببیند و از آن عکس بردارد

هواپیمائی برای خراب کردن جائی بمب استعمال میکند

هواپیما های خودی و دشمن در هوا جنگ می کنند

درس پنجاه و نهم

یقلاوی

هر سرباز یک یقلاوی دارد که در آن غذا میخورد
سرباز باید قبل از غذا و بعد از آن یقلاوی خود را شسته
و مطمئن گردد که در درزهای آن غذا نمانده باشد
ماندن غذا در درزهای یقلاوی سبب عفونت آن شده
و سرباز را بیمار میکند

سرود ملی

شاهنشه ما زنده بادا پاید کشور بفرّش جاودان

کز پهلوی شد ملک ایران صد ره بهتر ز عهد باستان

از دشمنان بودی پریشان   در سایه اش آسوده ایران

ایرانیان پیوسته شادان   هماره یزدان بود اورا نگهبان

ای پرچم خورشید ایران پرتو افکن بروی این جهان

یاد آور از آن روزگاری کاسود از برق تیغت هر کران

در سایه اش جان میفشانیم   از دشمنان جان میستانیم

ما وارث ملک کیانیم   همیشه خواهیم وطن را از دل و جان

بوده‌ایم و هستیم پیرو حق جز حق هرگز نخواهیم از جهان

با شه پرستی مملکت را داریم از دست دشمن در امان

ما پیرو کردار نیکیم   روشندل از پندار نیکیم

رخشنده از گفتار نیکیم

شد زین فضایل بلند آوازه ایران

حساب اعداد

برای شمردن اعداد رقمهای ده گانه پایین را بکار میبریم

۱

۲

۳

۴

۵

۶

۷

۸

۹

۰

از یک تا نُه را تک ها « آحاد » نامند

ده تک « واحد » یک دهه « عشره » است

یک دهه	ده	۱۰
دو دهه	بیست	۲۰
سه دهه	سی	۳۰
چهار دهه	چهل	۴۰
پنج دهه	پنجاه	۵۰
شش دهه	شصت	۶۰
هفت دهه	هفتاد	۷۰
هشت دهه	هشتاد	۸۰
نُه دهه	نود	۹۰

دهه ها « عشرات » در مرتبه دوّم از راست واقعند

حساب

اعداد واقع بین ده و بیست را بترتیب پائین نوشته و میخوانیم

ده و یک	یازده	۱۱
ده و دو	دوازده	۱۲
ده و سه	سیزده	۱۳
ده و چهار	چهارده	۱۴
ده و پنج	پانزده	۱۵
ده و شش	شانزده	۱۶
ده و هفت	هفده	۱۷
ده و هشت	هیجده	۱۸
ده و نُه	نوزده	۱۹
ده و ده	بیست	۲۰

حساب

از بیست ببالا برای شِمردن اعداد اول دهه ها «عشرات» و بعد تک ها «آحاد» را تلفظ میکنیم

بیست و یک	۲۱
بیست و دو	۲۲
بیست و سه	۲۳
بیست و چهار	۲۴
بیست و پنج	۲۵
بیست و شش	۲۶
بیست و هفت	۲۷
بیست و هشت	۲۸
بیست و نُه	۲۹

حساب

بیست و ده	سی	۳۰
سی و ده	چهل	۴۰
چهل و ده	پنجاه	۵۰
پنجاه و ده	شصت	۶۰
شصت و ده	هفتاد	۷۰
هفتاد و ده	هشتاد	۸۰
هشتاد و ده	نود	۹۰
نود و ده	صد	۱۰۰

حساب

ده دهه «عشره» را یک صد «مائه» گویند صدها را نیز مانند یک ها و ده ها می شمارند

یک صد	صد	۱۰۰
دو صد	دویست	۲۰۰
سه صد	سیصد	۳۰۰
چهار صد	چهار صد	۴۰۰
پنج صد	پانصد	۵۰۰
شش صد	ششصد	۶۰۰
هفت صد	هفتصد	۷۰۰
هشت صد	هشتصد	۸۰۰
نُه صد	نهصد	۹۰۰

صدها «مآت» در مرتبهٔ سوّم از راست واقعند

حساب

ده صد یک هزار می شود

یک هزار	۱۰۰۰
دو هزار	۲۰۰۰
سه هزار	۳۰۰۰
چهار هزار	۴۰۰۰
پنجهزار	۵۰۰۰
شش هزار	۶۰۰۰
هفت هزار	۷۰۰۰
هشت هزار	۸۰۰۰
نه هزار	۹۰۰۰

هزار ها در مرتبه چهارم از راست واقعند

حساب

خواندن اعداد

همانطوریکه در درسهای گذشته گفته شد

تک ها در مرتبهٔ اوّل از راست واقعند

ده ها در مرتبهٔ دوّم

صدها در مرتبه سوّم

و هزار ها در مرتبه چهارم

برای خواندن عددی باید از چپ شروع کرده و هریک از

رقمهای آنرا با اسم مرتبهٔ خود بخوانند

مثال ۹۴۶۷

حساب

۷ .... درمرتبهٔ تک ها

۶ .... درمرتبهٔ ده ها

۴ .... درمرتبهٔ صدها

۹ .... درمرتبهٔ هزارها واقعست

پس چنین خوانده میشود

نُه هزار و چهارصد و شصت و هفت

اگر بجای مرتبه ای صفر گذاشته شود آنمرتبه را نمیخوانند

مثال ۳۰۵۶

چون درمرتبه صدها صفر گذاشته شده چنین میخوانیم

سه هزار و پنجاه و شش

حساب

برای نوشتن اعداد از چپ شروع کرده و هرمرتبه را در جای خود مینویسیم

مثال سه هزار و دویست و شصت و چهار

۳۲۶۴

اعداد پایین را برقم بنویسید

چهار هزار و دویست و نود و شش

سه هزار و چهارصد و پنجاه و چهار

هفت هزار و پانصد و چهل و نه

دو هزار و هشتصد و نود و دو

هزار و سیصد و سی و پنج

حساب

اگر از مرتبه ای اسم برده نشود بجای آن صفر میگذاریم مثلاً
در عدد سه هزار و ششصد و پنج چون از مرتبه ده ها اسم برده
نشده بجای آن صفر میگذاریم

۳۶۰۵

اعداد ذیل را برقم بنویسید

دو هزار و بیست و پنج
چهار هزار و دویست
سه هزار و نهصد و شش
پنجهزار و هفت
هزار
هزار و پانصد و نود

حساب

جمع اعداد

منظور از جمع ، افزودن عددی است بعدد دیگر
علامت جمع اینست « + » که تلفظ میشود « باضافه »
برای جمع دو عدد آنها را زیرهم نوشته و پائین آنها
خطی میکشیم بعد آن دو عدد را با هم جمع کرده حاصل جمع را
در زیر خط مینویسیم

$$\begin{array}{r} ۴ + \\ ۵ \\ \hline ۹ \end{array}$$

اگر آن دو عدد دارای چند رقم باشند در موقع نوشتن باید
دقت نمود که مرتبه های آنها زیرهم نوشته شوند پس از آن ارقام

حساب

هر مرتبه را با هم جمع کرده و حاصل را زیر خط و پایین همان مرتبه مینویسند

مثال ۱۶۵۲ + ۲۱۳۷

چنین مینویسیم

۱۶۵۲
۲۱۳۷ +
———
۳۷۸۹

حساب

اعداد پایین را دو بدو با هم جمع کنید

۳۴۲۳ + ۱۷۴

۲۳۱۷ + ۴۵۰۱

۱۷۶۳ + ۲۱۶

۱۴۰۰ + ۱۳۹۳

۵۶۰۹ + ۲۳۲۰

۱۰۱ + ۲۰۲

۲۰۰ + ۱۰۷

۲۰۱۵ + ۱۱۱

حساب

درصورتیکه حاصل جمع مرتبه‌ای بزرگتر از ۹ باشد تک های آنرا نوشته و ده های آن را بمرتبهٔ بعد اضافه می کنند

مثلاً

۱۹۵ +
۴۶۷

باضافه ۵ میشود ۱۲

دو را زیر مرتبهٔ تک ها نوشته و یک را بمرتبهٔ دوم اضافه میکنیم

۱ باضافه ۶ میشود ۷

۷ باضافه ۹ میشود ۱۶

۶ را زیر مرتبه دوم نوشته و ۱ را بمرتبه سوم اضافه میکنیم

باضافه ۴ میشود ۵

حساب

۵ باضافه ۱ میشود ۶

پس حاصل جمع دو عدد فوق عبارتست از

۶۶۲

اعداد پائین را دو بدو باهم جمع کنید

۳۵۶۴ + ۲۴۹۸

۴۳۵۹ + ۳۶۷۴

۷۲۰۸ + ۱۹۷۶

حساب

منظور از تفریق کم کردن عددی است از عددی بزرگتر از خود

علامت تفریق اینست « — » که تلفّظ میشود «منهای»

برای تفریق . عدد بزرگتر را بالا و عدد کوچکتر را پائین نوشته و در پائین آنها خطّی میکشند و باقیمانده را زیر آن خط مینویسند

مثال

۷ −
۴
———
۳

برای تفریق دو عدد چند رقمی عدد بزرگتر را بالا و عدد کوچکتر را در زیر آن طوری مینویسند که مرتبه ها بترتیب زیر هم قرار گیرند

مثال

۴۵۶۲ −
۱۲۴۱
———

حساب

برای تفریق دو عدد چند رقمی از راست شروع کرده رقمهای هر مرتبه را از هم تفریق میکنند و باقیمانده را زیر همان مرتبه مینویسند

۴۵۶۲
۱۲۴۱
———
۳۳۲۱

اعداد پائین را دو بدو از هم تفریق کنید

۷۹۵۶ _ ۲۳۴۱

۹۲۴۷ _ ۶۱۲۶

۶۰۳۴ _ ۵۰۱۳

۷۴۳۷ _ ۴۳۱۲

حساب

اگر رقم پائینی بزرگتر از رقم مقابل خود در بالا باشد برقم بالائی یک (ده) اضافه میکنند و موقعی که مرتبهٔ بعدی را میخواهند تفریق کنند یک واحد برقم پائینی می افزایند

۴۵۵۳
۳۷۲۷
۸۲۶

از ۱۳ ۶ (۶ را زیر مرتبهٔ اول بنویسند و یک واحد به ۲ اضافه میکنند)

۱ باضافهٔ ۲ ۳ ۳ از ۵ ۲

۷ از ۱۵ ۸ (۸ را زیر مرتبهٔ سوم نوشته و یک واحد به ۳ اضافه میکنند)

حساب

۱ باضافهٔ ۳ ۴ از ۴ صفر

اعداد پائین را دو بدو از هم تفریق کنید.

۹۳۴۷ـ۸۲۹۶

۳۲۷۴ـ۱۸۳۷

۴۹۰۷ـ۲۸۵۹

۷۶۴۹ـ۳۷۹۳

۸۳۹۲ـ۷۴۵۹

۵۰۳۷ـ۱۹۲۹

حساب

درصورتیکه بخواهیم بفهمیم عمل تفریق صحیح است یا نه باقیمانده را با عدد کوچکتر جمع میکنیم حاصل جمع اگر مساوی عدد بزرگتر شد عمل ما صحیح است وگرنه غلط است و باید دوباره عمل کنیم

اعمال تفریق پایین صحیح است یا غلط ؟

۹۳۴۹ -	۷۶۹۲ -
۵۸۲۷	۱۲۷۶
۳۱۲۲	۵۵۱۶

حروف تنها

ا ب پ ت ث ج چ ح خ د ذ ر ز ژ س ش ص ض
ط ظ ع غ ف ق ك گ ل م ن و ه ی

حروف سر

ﺑ ﭘ ﺗ ﺛ ﺟ ﭼ ﺣ ﺧ ﺳ ﺷ ﺻ ﺿ ﻃ ﻇ ﻋ ﻏ ﻓ ﻗ ﻛ ﮔ ﻟ
ﻳ ﻫ ﻧ ﻣ

حروف وسط

ﺒ ﭙ ﺘ ﺜ ﺠ ﭽ ﺤ ﺨ ﺴ ﺸ ﺼ ﻀ ﻄ ﻈ ﻌ ﻐ ﻔ ﻘ ﻜ ﮕ ﻠ
ﻴ ﻬ ﻨ ﻤ

حروف آخر

ﺎ ﺐ ﭗ ﺖ ﺚ ﺞ ﭻ ﺢ ﺦ ﺪ ﺬ ﺮ ﺰ ﮋ ﺲ ﺶ ﺺ
ﺾ ﻂ ﻆ ﻊ ﻎ ﻒ ﻖ ﻚ ﮓ ﻞ ﻢ ﻦ ﻮ ﻪ ﯽ

این حروف با حروفی که تا بحال خوانده و نوشته ایم چندان فرقی ندارد. چون بیشتر کتابها، روزنامه ها، آگهی ها و غیره را با این حروف می نویسند باید بخواندن آنها هم آشنا باشیم.

۰/۴۷۳
۲۴۸
ک لغ